

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по три броя.
Цена му е на год. 3 ф. на по год. 1 ф. 50 н.

Брой 33.

У Новоме Саду, 30. Новембра 1862.

Год. V.

Како научи школа децу на отачастволубљъ?

(Бдно питањъ за учителя.)

Любав оне земљъ и завичая, где е ко рођенъ, где е свое детинство провео, где су отац и мати, браћа и сестре прва осећаня любави у нѣму будили, свакоме е човеку прирођена.

Из те любави свога места рођеня извие се доцниѣ любав отачаства, која прекъ тога малог круга прешав обувати сѣе оне земљъ, у којима станую едноплемена браћа наша, што исти език говоре и исте обичае имаю, па ма и небили едне вере с' нама ни у одной државной свези, а где е и ово још, ту любав та тим тврђа, снажнѣи изађе.

Зашто валя у деци ту любав будити?

Прво зато, еръ е та любав една од најлепши и најплеменитѣи осећаня, што их е людско срце од Бога примило. Ништа већма човека неподигне, него кадъ зна, да е онъ чланъ едне велике целости. То га задане поносом, кои неда ни у злу и беда очаявати, ни у срећи и добру онако безобзиран бити као онай, што се сам осећа без игде икога свога око себе.

Други е узрокъ зашто у деци любав отачаства будити валя, да доцниѣ готови буду одрекав се сам себе отачаству свом на помоћ и услугу бити. Те помоћи и службе потребуе отачаство од свакога свог; а велика е разлика, кад се помоћ та натерано и само од нужде дае, и кад се дае од срца, из оне топле привржености, онога светог осећаня любави и оне вреле желъ отачаству свом помоћи. Онамо се та служба и помоћ чини врло тешка, чини без волъ и с' противлѣнѣм и наводи човека у искушенѣ неверан бити; а у овом другом случаю е служба та врло лака, као што е уобште любави све лако, и чини се радо, ер иде из едног осећаня, кое е с' детинства с' човеком растло и оснажило се.

Да се та любав у школи поднегуе нужно е пре свега да е учитель има. Любав е осећанъ, и то се као и свако друго осећанъ пре примером и духом у другом бродудити и извити

да негъ ма којомъ речи. Та любовь е на учителю као света ватра, што својомъ топлотомъ креплѣши и оживлюѣши и дечия срца загрее. Кои учитель те любви има, тай се радуе свему, што годъ се отачества свог тиче; кои е те любви пун, тай све могућно смишля и ради, како би све свое начини велике и славне, најсретније и најчеститије. Ко те любви у себи осећа, тай неће ни да слуша она никаква замераня и куденя свог рођенога, а узнашаня и обожаваня само туђинскога, што оно многогъ сметеног човека слепа начини према свомъ рође-
номе; већ све оно, што е од дедова преостало, и што су они у любви неговали, то е и нѣму светиня, и увек му е своя, па ако е и полоше прече и милие, и волие то нег само туђе уздизати.

Кои учитель ове любви има, он ће при предаваню наука сваку згодну прилику употребити, да се у овом смислу предъ децом изрази, да и у деци ту любовь пробуди, и онъ ће тимъ већма око тог приянати, што више опажао буде, да люди у овомъ светомъ осећаню заладнѣваю на уштрбъ отачества и државе.

Прво, шта има учитель у овом погледу чинити то е, да свакомъ даном приликомъ своя осећаня и желѣ за благо ота-
чества у молитви Богу пред децом изяви. Дужност е свакога Християнина, да у својой молитви, с' којомъ предъ престолъ небесногъ оца ступа, спомене све люде, тимъ пре свою браћу и свое старие и оне, у коихъ е руке промисао небесни владу народа поверио. Учитель кои ову дужност испуњава научиће и децу томе, и народъ, кои се за свою браћу и старие мирске и духовне Богу моли, мора и сретанъ бити.

Дало прилику има учитель у библичнимъ приповедкама, да то свето осећанъ у деци пробуди. Историја Израилѣана пуна е најсѣйнии примера отачестволюбя, само их валя на свое пренети и употребити. Мойсие, царъ Давидъ, Пророци, вавилонско и асириско робство са ономъ чезњомъ за повраткомъ у свое отачество, Юдита, Макавеи и т. д. све су најсѣйнии образци најодушевљѣније привржености свомъ отачаскомъ завичаю и светиняма од отаца и праотаца заоставшима. То исто одушевљѣнѣ видимо и у новом Завету свуда, особито у делима Апостола. Сваку одъ ти прилика валя употребити, те децу свогъ отачества сетити и у тима имъ примерима образацъ дати, на кои се угледати валя. Како своимъ животомъ, тако и речма уче насъ Апостоли страпочитаню старији, као којима е самъ

Богъ власть поверио. „Браћу любите, Бога се бойте, цара поштуйте.“ I Петаръ 2, 17. и т. д. и „Свака душа нека се покорава итд. итд. Римљ. 13, 1. итд. Тако светуе апостолъ Християне у Риму у оно доба, кадъ одъ власти не само да нису никое заштите ни одбране имали, него највећа гонени трпили Исто тако види примеръ Спасителя Мат. 22, 21, и Јованъ 18, 11.

Све ове примере изъ старог и новогъ Завета употребиће християнски учитељ при предаваню тих предмета на оснаженъ любви свогъ отачаства у деци, и ако буде одъ срца говорио, неможе бити, да неће речи нѣгове на оно у деци већ само собом пробуђено осећанъ велико и најблагословение упечатленъ начинити.

Окромъ ови са религиозногъ поля, има учитељ јошъ и други прилика децу на отачастволубљ побуђивати, тако е при науци читаня и езикословля. Истина, неможе у овой школи и овой деци много о лепоти свога матернѣгъ езика, нѣговой виткости, сладкогласю и богатству, сравнююћи га са осталимъ езицима казивати; али ако га онъ воли, то ће наћи прилику ово најскупоцение благо народа у целой својој лепоти и любви деци предъ очи стављати. Тихъ прилика има сваки дан при читаню читанака, диктираню и израђиваню диктанда: изреченя изъ св. писма, народни и остали пословица и песама; и истихъ препитиваню: особито су народне наше песме у овоме погледу најскупоцение благо по насъ. У читанкама има јошъ и више прилика и примера о мудрости и јунаштву кнезова и войвода, о оданости и верности народа говорити, и кои учитељ волъ само има, те прилике на побуђенъ отачастволубля у деци употребити, онъ ће на тимъ и песамама и приповедкама и сам свою любов окрепити, и тимъ одушевление о вѣй говорити.

Овамо спада и отачаственица, наука, кое е задаћа срце и душу деце као и учитеља испунити любви према оној земљи у којој смо рођени.

Овамо спадаю и светковине народне, као и светковине школске и домаће о којима види на стр. 196 овогъ листа, кое су такође главно средство любов отачаства побудити. За децу е већ то сила побуђуюће, кадъ на такавъ празник школску собу, коя е обично радионици подобна, у свечано место претворену и окићену виде, кадъ сама у свечаномъ оделу дођу и на учителю већ по спољашности виде, да то ние обичанъ

данъ, већ далеко свечании. У дечие душе, тима свечанимъ припремама већ довољно надражене, пада свака одушевлениа учителъва речъ као добро семе у добро спремљну земљу. По оном пуниѣмъ и радостниѣмъ гласу, коимъ деца оне за те дане спремљне мирске и духовне песме одное, види се, да осећаю, и да текъ онда те песме свой прави значай добию. Да низъ то деца и више любви к' учителю добию, кои имъ е у те дане вођа веселя, о томе ни сумнѣ ние; пакъ кадъ неби никоега другогъ отуда добитка било, већ само с' тога би валяло свечаности те одржати, непропустити; али е далеко важниѣ то, да та у младимъ срцима пробуђена осећаня одечу јошъ у поздниимъ годинама и у старости, и кадгодъ ти дани дођу и те се песме повторе, увекъ се и онај младостни животъ понови, окромъ што те прилике свакога и морално оснаже, те се тим приликама најлепша дела и задижбине начине.

Библичне приповѣдке

у библичнимъ рѣчма.

НОВЫЙ ЗАВѢТЪ.

19. Усѣкованѣ главе Іоана Крстителя.

(Марка 6, 14—29; Мат. 14, 1—12.)

У то време дође гласъ о Іисусу до Иродачетверовласника, и онъ рече своимъ слугама: То е Іоанъ кога самъ я посѣкао, онъ е устао изъ мртвихъ.

А овај Иродъ быо е послао, и ухватити дао Іоана, и баціо га у тавницу збогъ Иродіаде жене Филипа брата свога. Еръ Іоанъ говораше Ироду: Недостои се теби узети жену брата твога. А Иродіада се разсердила на Іоана, и хтѣла да га убіе, али ние могла; еръ се Иродъ бојао Іоана, знаюћи га да е човѣкъ праведанъ и светъ, па га е чувао.

И догоди се данъ сгоданъ, кадъ Иродъ на данъ свога рођеня даваше вечеру кнезовима своимъ, и тисућницима, и старѣшинама Галилейскимъ. И уђе кѣи Иродіадина, и игравши угоди Ироду и нѣговымъ гостима. И рекне царъ дѣвојци: Ишти у мене што хоѣш па ѣу ти дати. И закуне јој се

говореѣи: Што годъ заиштешъ у мене даѣу ти, макаръ было и до полакъ царства мога. А она изиѣе и рекне матери своіой: „Шта ѣу искати?“ А она рекне: „Ишти главу Іоана крестителя.“ И дѣвойка одма уѣе цару журно, и заиште говореѣи: Хоѣу да ми садъ одма дашъ на кругу (на танъиру) главу Іоана крестителя“.

Царъ се снужди, али збогъ заклетве и збогъ своихъ гостию нехтѣде іой одреѣи. И одма пошлѣ целата и заповѣди, да донесе главу нѣгову. А он отиде, па посѣче Іоана у тавници, и донесе главу нѣгову на кругу, и даде дѣвойци, а дѣвойка матери своіой. И кадъ чую ученици нѣгови, а они доѣу па узму тѣло нѣгово, и метну га у гробъ.

20. Іисусъ нарани петъ тисуѣа людій.

(Мат. 14, 23—34.)

Іисусъ отиде у лаѣи у пусто мѣсто на само. А кад то чую люди, доѣу за нѣимъ пѣшице изъ градова. И изишавши Іисусъ види многій народъ, и смилуе имъ се и исцѣли болестнике нѣхове. А предъ вече приступе къ нѣму ученици нѣгови и рекну: „Пусто е овдѣ мѣсто, а доцканъ е веѣъ; одпусти народъ, нека иде у села да купи себи ела.“ Іисусъ им рекне: „Нетреба да иду, подайте им вы ести.“ Они му рекну: „Нема овдѣ више, но само петъ лебова и двѣ рибе;“ Іисусъ рекне: „Донесите ихъ овамо!“ И заповѣди народу, да посѣдаю по трави; па узме оныхъ петъ лебова и двѣ рибе, и погледавъ на небо, благослови и преломи, па даде ученицима своима, а ученици народу. И едоше сви и наситише се, и накупише комада, што заостаде, 12 пуныхъ котарица. А оныхъ што су ели, было е около петъ тисуѣа осимъ жена и дѣце. —

21. Слѣпый одъ роѣеня.

(Іоан. гл. 9.)

Пролазеѣи Іисусъ види човѣка слѣпа одъ роѣеня. И запыташе га ученици нѣгови говореѣи: „Учителю, ко е сгрѣшио, да л' овай или нѣгови родители, што се онъ слѣпъ родіо?“ Іисусъ одговори: „Нит е онъ сгрѣшио, нитъ нѣгови родители, него да се покажу на нѣму дѣла Божія. Мени валя дѣлати

дѣла онога кои ме е послао, докле е данъ: доћи ће ноћъ, кадъ нитко не може дѣлати. Докъ самъ на свѣту, я самъ свѣтлостъ овоме свѣту!“ Ово рекне па плоче на землю, и направи блато одъ плювачке, па помаже блатомъ очи слѣпоме. И рекне му: „Иди умій се у купки Силоамской;“ (а то значи посланъ). А онъ отиде па се уміе и дође гледајући. Сусѣди нѣгови и они кои су га пре видели да е слѣпъ говорише: „Ние ли ово онај што е сѣдио и просіо?“ Едни говораху: „Онъ е;“ а други: „наликъ е на нѣга“ А онъ говораше: „Та я самъ!“ Тада му рекоше! „Како ти се очи отворише?“ А онъ одговори и рекне: „Човѣкъ, Исусъ названы начини блато и помаза ми очи, и рече ми: Иди у купку Силоамску па се умій; а кадъ я отидохъ и умихсе, а оно прогледахъ!“

Тада му рекну: „Ко е тай?“ А онъ рекне: „незнамъ“. Они га одведу къ фарисеима. А била е субота, кадъ е Исусъ начиніо блато и отворио му очи. Тада га опетъ запитаю фарисеи: како е прогледао; а онъ одговори: „Блато ми метну на очи, и я се умихъ па видимъ.“ Тада рекоше нѣки између фарисея: „Човѣкъ тай ніе одъ Бога, еръ недржи суботу.“ А други говорише: „Како може грѣшанъ човѣкъ такова чудеса чинити?“ И постаде распра међу нима, па рекоше опетъ слѣщцу: „Шта ты велиш о ономе, што ти е очи отворио?“ А онъ рекне: „Я велимъ да е он пророкъ.“

Жидови невѣроваху за нѣга, да е био слѣпъ па да е прогледао, докъ недозваше родителъ онога што е прогледао, и запыгаше ихъ говорећи: „Ели ово вашъ сынъ, за кога вы велите да се слѣпъ родіо? Како дакле садъ види?“ Родителъи нѣгови одговоре имъ и рекну: „Знамо да е ово сынъ нашъ и да се слѣпъ родіо, а како садъ види, то незнамо; или ко му е отворио очи, и то незнамо; онъ е доста великій, питајте нѣга, нека самъ за себе каже!“ Ово су рекли родителъи нѣгови, што су се бояли Жидова; еръ се већ сложили бѣху Жидови, да, ако тко Исуса припозна за Христа, одма од зборнице одлученъ буде.

Тада по другій путъ дозову човѣка, кои е био слѣпъ, па му рекну: „Подай славу Богу; мы знамо, да е тай човѣкъ грѣшанъ!“ А онъ рекне: „Ели грѣшанъ, незнамъ; само знамъ, да самъ био слѣпъ, а садъ видимъ.“

Тада му рекну: „Шта ти е учиніо? како ти е очи отворио?“ А онъ имъ одговори: „Я самъ вамъ већ казао, па ви есте слушали; шта садъ опетъ хоћете да чуете; ваљда ће те

и вы нѣгови ученици да будете?“. А они га укорише и рекоше му: „Ты си нѣговъ ученикъ, а мы смо ученици Мойсеови; мы знамо да е Богъ Мойсею говорію, а овога незнамо одкуда е!“ Оная човѣкъ одговори имъ и рекне: „То и вѣсть башъ за чудо, да вы незнате одкуда е, па е ипакъ онъ очи мое отворио; а знамо да грѣшнике Богъ неслуша, него ако ко поштуе Бога, и волю нѣгову твори, тога слуша; одъ како е свѣта и вѣка ніе никадъ чувено, да е когодъ отворио очи роѣномъ слѣпцу. Да онъ ніе одъ Бога, не бы могао ништа чинити!“ Они му одговоре, и рекну: „Ты си се родіо савъ у грѣсима, па заръ да ты насъ учишь?“ И истераю га наполю.

Исусъ чуе да га истераше наполю, и нашавши га рекне му: „Вѣруешъ ли ты сына Божіега?“ А онъ рекне: „А тко е тай Господе, да га вѣруемъ?“ А Исусъ му рекне: „И видіо си га, и то е онай кои говори е' тобомъ!“ А онъ рекне: „Вѣруемъ Господе!“ и поклони му се.

И Исусъ рекне: „Я доѣохъ на судъ на овай свѣтъ, да виде они кои невиде, и да постану слѣпи они кои виде!“ И чую то нѣки одъ Фарисея, па му рекну: „Еда ли смо и мы слѣпи?“ Исусъ имъ рекне: „Кадъ бысте были слѣпи, не бысте имали грѣха; а садъ велите да видите, и тако дакле вашъ грѣхъ остае“.

23. Исусъ кодъ Кесаріе.

Дође Исусъ у околину Кесаріе Филипове, и занята ученике свое: „Шта говоре люди за мене сына човѣчїега, ко самъ?“ А они рекну: „Едни говоре да си Іоанъ Креститель, други да си Ілія, а други опетъ, да си Іеремія, или еданъ одъ пророка!“ Исусъ имъ рекне: „А вы шта велите, ко самъ Я?“ Симонъ Петаръ одговори и рекне: „Ты еси Христосъ сынъ Бога живаго!“ И одговори Исусъ па му рекне: „Блаженъ еси Симоне сыне Іонинъ, еръ тело и крвъ нису теби то явили, него Отаць мой, кои е на небесима. А и Я теби кажемъ: да си ты Петаръ, и на овомъ камену сазидажу цркву мою, па врата паклена неће е надвладати, и дат'ју ти ключеве царства небеснога, па штогодъ свежешъ на земљи, быт' ќе сvezано на небесима, и што раздрешинъ на земљи, быт' ќе раздрешено на небесима!“

Тада запрети Ісусъ ученицима своима да никоме неказую, да е онъ Христосъ.

Одъ тада поче Ісусъ казивати ученицима своима, да нѣму валя ићи у Іерусалимъ, и много пострадати одъ Првосвештенника' и Кнѣжника', и да ће убиенъ быти, и у трећій данъ устати.

24. Преображенъ Христово.

(Мат. 17, 1—9.)

После шесть дана' узме Ісусъ Петра, Іакова и Іоана брата нѣгова, и изведе ихъ на гору високу саме, и преобрази се предъ нѣима, и засія се лице нѣгово као сунце, а халмине нѣгове быше бѣле као свѣтлость. И гле, указаше имъ се Мойсей и Илія, кои съ нѣиме говораху. А Петаръ одговараюћи рекне Ісусу: „Господе, добро намъ е овдѣ бити, ако хоѣшь да направимо овдѣ три сѣнице, Теби одну, и Мойсею одну, и одну Иліи!“ Док онъ ово говораше, гле облакъ слянь заклони ихъ, и гле, гласъ изъ облака говорећи: „Ово е сынъ мой премилый, кои е по моіой воли; тога послушайте!“

И кадъ чую ученици падну ничице, и уплашесе врло. И приступи Ісусъ, дирне ихъ и рекне: „Устаните и небойтесе!“ А кадъ они подигну очи горе, а оно никога невидише, но Ісуса самогъ. И кадъ се е' горе силажаху, заповѣди имъ Ісусъ говорећи: „Никоме неказуйте, што сте видели, докъ сынъ човѣчій изъ мртвыхъ не ускресе!“

25. Ісусъ изцѣлюе десеторицу прокаженныхъ, и благосиля дѣцу.

Богатый млалићъ.

(Лук. 17, 11—19; и гл. 18, 15—17; Марка, гл. 10, 13—17; Матея, гл. 19, 13—24.)

Кадъ е ишао Ісусъ у Іерусалимъ, пролазио е онъ између Самаріе и Галилеа, и кадъ уђе у едно село, сретну га десеторица прокаженныхъ людій, и ти стану издалека и подигну гласъ свой говорећи: „Ісусе, наставниче! помилуй насъ.“ И кадъ ихъ види Ісусъ, рекне имъ: „Идите и покажите се свештеницима!“ И они идући очистише се. А едан од нѣих кадъ види да се исцѣлю, врати се славећи Бога велегласно; и па-

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

дне ничице предъ ноге Исусове, и захвали му. И овај е био Самарянинъ. — А Исусъ одговори и рекне: „Нису ли се нѣхъ десеторица очистили? А да гдѣ су она деветорица? Како се међу њима ненађе кои, да се врати и да захвали Богу, него само овај иноплеменикъ?“ И рекне овоме: „Устани па иди, вѣра твоя спасла те е (помогла ти е).“

А кадъ упиташе Исуса: Када ће доћи царство Божіе? Онъ имъ одговори: „Царство Божіе неће доћи да се види; нити ће се казати: ево га овдѣ или ондѣ; ерѣ, гле, царство е Божіе у нутра у вама.“

И донесеше родители къ Исусу дѣцу, да руке на њи метне, и да се помоли за њи. А кадъ видеше ученици нѣгови то, запретише имъ. А Исусъ ихъ дозове, па имъ рекне: „Пустите децу къ мени и небраните имъ што къ мени долазе; ерѣ таковихъ е царство Божіе. И кажемъ вамъ заиста: Кои неприми царства Бежіега као ово дѣте, неће ући у њга.“ И загрливши дѣцу метне руке на њихъ и благосиљаше ихъ.

И гле, нетко приступи к' Исусу и рекну му: „Учителю благій! шта добро да учинимъ, да бы имао жовотъ вѣчный?“ А онъ му рекне: „Што ме зовешъ благимъ? нитко ние благъ, само еданъ Богъ. А ако желишъ ући у животъ, а ты држи заповѣсти!“ Онај му рекне; „Кое?“ А Исусъ рекне; „Неубій; нечини прелюбе; не укради; не свѣдочи лажљиво; поштуј отца матеръ, и люби ближнѣга твога, као самъ себе!“ А младићъ му рекне: „Све самъ я ово сачувао одъ мов младости, шта ми јошъ треба?“ Исусъ му рекне: „Ако хоѣшъ да савршенъ будешъ, а ты иди, продај све што имашъ, и подај сиромасима, и имаѣшъ благо на небу; па хайде за мноми!“ А кадъ чуе онај младићъ ту рѣчь, отиде жалостанъ; ерѣ е био врло богатъ. А Исусъ рекне своимъ ученицима: „Заиста вамъ кажемъ: Ние лако богатоме ући у царство небесно!“

26. Закхей.

(Лук: гл: 18, 31—34; и гл: 19, 1—10.)

Исусъ узме дванајсторицу и рекне имъ: „Ево одлазимо горе у Јерусалимъ, и свршиће се све што су пророци писали за сына човѣчјега; ерѣ ће га предати незнабожцима, и наругаће му се, и грди ће га, и плюваће га, и бити ће га, и убиће га, и у трећи данъ ће ускренути!“ И они ништа одъ тога нера-

зумѣше, и бесѣда ова бѣше одъ нѣхъ сакривена, и неразумѣше што имъ каже.

И кадъ уђе у Јерихонъ, и гле човѣкъ по имену Закхей, тай бѣше старешина мытарима (цариницима), и бѣше богатъ. И искаше да види Исуса, тко е; и немогаше одъ народа, ерѣ бѣше маленъ возрастомъ. И потрчи напредъ па се попне на дудъ, да га види; ерѣ иу е онуда ваяло проѣи. И кадъ дође Исус на то мѣсто, погледа горе, и види га, па мурекне: „Закхей! пожурисе да се сиѣнешъ; ерѣ данасъ ми валя у твоме дому бити.“ И Закхей се пожуре па се сиѣе. И сви кадъ видѣше, ронтаху на нѣга говореѣи: како е грѣшномъ човѣку ушао да се сврати! —

А Закхей стане и рекне ка Господу: „Господе, ево половину имая мога датъ ѣу сиромасима, и ако самъ кога преварио, врати ѣу му четиръ пута!“ А Исусъ му рекне: „Данасъ бы спасеніе овоме дому; ерѣ е ово сынъ Авраамовъ. Ерѣ е сынъ човечій дошао, да нађе и да спасе оно, што е изгубљено.“

[27. Вакресеиѣ Лазарево.

(Ев. Іоан: гл: 11.)

Бю едан болестник Лазар кой е у Витаниі са сестрама своима Мартом и Маріом обитавао. Ове сестре пошлюк' Исусу говореѣи: „Господе! гле онай когъ ты радо имашъ болестанъ е!“ Кадъ то чув Исусъ, а онъ рекне: „Ова болестъ ние на смртъ, него на славу Божию, да се преслави сынъ Божій!“ Тада остане два дана на ономъ мѣсту, гдѣ е было, па онда рекне ученицима своима: „Лазаръ, другъ нашъ заспа, него идемъ да га пробудимъ!“ Онда му рекну ученици нѣгови: „Господе, ако е заспао, то ће му быти болъ (оздравиће).“ Исусъ имъ е было рекао за смртъ нѣгову, а они мышляху, да имъ говори за спаванъ. Тада имъ рекне Исусъ управо; „Лазаръ е умро! И мило ми е зарадъ васъ, што нисамъ было тамо, да вы вѣруете; него хайдемо къ нѣму!“ А кадъ дође Исусъ, нађе га, а онъ веѣъ четири дана у гробу.

Витанија была е близу Јерусалима, около 15 станица*) И многи одъ Іудеа' бяху дошли къ Марти и Маріи да ихъ тѣше за братомъ нѣховымъ.

*) Една станица естъ од прилике као дужъ нѣва' —

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Кадъ чуе Марта да Исусъ долази, изиђе му на сустретъ, а Марія е кодъ куће сѣдила. И рекне Марта Исусу: „Господе! да си ты быо овдѣ, небы умро братъ мой; па и садъ знамъ, да што заиштељ од Бога датъ ће ти Богъ!“ Исусъ іой рекне: „Ускрснуће братъ твой!“ Марта му одговори: „Знам да ће ускрснути о воскресениу у последній данъ!“ А Исусъ іой рекне: „Я самъ воскресеніе и животъ: кой мене вѣруе, тай ће живити, ако и умре. И ниеданъ кой живи и вѣруе у мене неће умрети никада, вѣруешъ ли ово?“ Она рекне: „Да Господе, я вѣруемъ да си Ты Христосъ сынъ Божій, што дође на свѣтъ!“ И кад ово рекне а она отиде те потайно зовне Марію сестру свою говорећи: „Учитель е дошао, и зове те“. А она, како чуе, брзо устане и отиде къ нѣму. Іудеи, кои бяху е' нѣомъ у кући и тѣшаху е, кадъ виде Марію, гдѣ брзо устаде и изиђе, пођу за нѣомъ говорећи: она иде на гробъ да плаче тамо!

А кадъ дође Марія тамо гдѣ е быо Исусъ, и кадъ га види, а она паде на ноге нѣгове говорећи му: „Господе, да си ты быо овдѣ, небы умро братъ мой!“ Кадъ е Исусъ види гдѣ плаче, и гдѣ плачу Іудеи, што е нѣоме дођоше, а' онъ се ожалости, и рекне: „Гдѣ сте га метнули?“ Они му рекоше: „Господе, оди и види!“ И ударе сузе Исусу. —

Тада говораху Жидови: „Гледай, како га е радо имао!“ А нѣки између нѣихъ рекну: „Заръ ние могао тай, кои е отворіо очи слѣпому учинити, да овај неумре?“

Исусъ дође на гробъ; а быяше пеѣяна, и каменъ лежаше на нѣой. Исусъ рекне: „Подигните каменъ!“ Марта сестра онога што е умро рекне му: „Господе! Веѣъ смрди, ерь е четири дана како е умро!“ Исусъ іой рекне: „Нисамъ ли ти казао, да ако вѣруешъ, видићешъ славу Божию!“

Тада узму каменъ гдѣ лежаше мртвацъ; а Исусъ подигне очи горе и рекне: „Отче хвала ти, што си ме услышао; та Я самъ знао, да ћешъ ты мене свагда послушати; него говоримъ ради народа, што унаоколо стои, да вѣрую, да симе Ты послао!“ кадъ ово рекне, а онъ повиче велегласно: „Лазаре, изиђи на полъ!“ Изиђе мртвацъ увезанъ у покровъ по рукама и по ногама. Исусъ имъ рекне: „Раздрешите га, па гапустите нека иде!“

Те многи између Іудея', кои видише шта учини Исусъ, вѣроваше у нѣга. А неки одъ нѣихъ отиду къ Фарисеима и

www.мажур.ршта учини Исусѣ. Тада скупише првосвештеници и кни-
 жевници скупштину и одъ тога дана договорише се, да Исуса
 убию.

0 любви отачаства.

(Едно осматранѣ.)

Оно су ядни и никакви люди, кои у ништавости свогъ
 ерца ходе и говоре: „Отачаство и слобода — празне речи
 безъ смисла, ласкави? звукови, с' којима се само будале залу-
 љую. Где е комъ добро, онде и отачаство, и где когъ найма-
 нѣ кинѣ, онде му и цвета слобода.“

Ко тако говори раванъ е лудомъ живинчету, кое само за
 свой трбу и свое удовољство зна, а неосећа бола небесне ду-
 ше. Тай еде онай свой свакидашњи хлѣб као и друго живинче,
 и само му е оно благо, што насладу носи. Зато и есте све
 нѣгово мудрованѣ лажѣ, и каштига лажи леже се у нѣговој
 науци.

И живинче свой завичай люби, а таки човек нелюби, него
 носи ликъ и подобљѣ божие само споля на себи и на поругу.

Човекъ е да люби до смрти, и да од свое любви никад
 неопушта. То неможе ни едно живинче? заборавити; и неможе
 никои неваљо човекъ, ерѣ е нѣму само до нѣговогъ удовољ-
 ства стало.

Само поносанъ чевекъ има отачаство, само онѣ има милу
 и свету землю и завичай, за коим му душа непрестано чезне.

Где те е сунце први редѣ обасяло, где су ти са неба
 звезде први редѣ затрептале, где су ти мунѣ из облака први
 редѣ божию свемоћѣ явиле, и буре и олуи први редѣ у све-
 томѣ страу душу потреселе, ту е и твоя любовь, ту отачаство.

Где е очино и материно око любовно надѣ тобомѣ у ко-
 левци бдило, где те радозна майка на своме миломѣ крилу
 одлюляла и сладкимѣ млекомѣ одоила, а отац науке мудрост
 и християнства у млађано ерце уливао, ту е твоя любовь
 ту отачаство.

Па ако су голе стене и пуста острова то, ако е сиротин
 и неволя ту, ти морашѣ ту землю довека любити, ербо си чо-
 векъ, и несмешѣ е никадѣ заборавити.

Исто ти е тако и слобода светиня, а не празанѣ санѣ

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

нитъ пуста мисао; еръ у нѡй живи твой поносъ и известност, да си одъ небескогъ порекла.

Где онако живити смешъ, како поносномъ човеку приличи; где у вери езику и завичаю свои дедова, и прадедова бити можешъ; где и тебе оно усређава, што е усређавало њи; где ти незаповедаю туђини душмани, нити гоне туђини гонители, ту е твоя слобода и твой завичай.

То отачаство и слобода, то су највеће светинѣ людске на овомъ свету, светинѣ, што бесконачну љубавъ и одушевленѣ у себи имаю, највећа блага, што ихъ поносан човек на овомъ свету имати и зажелити може.

Освести се дакле сваки кои поноса имашъ, и моли се сваки данъ Богу, да ти срце и душу снагомъ и пламеномъ испуни, да ти никоја љубавъ не буде светия одъ љубави отачаства, и никоја радостъ слађа одъ радости у томе, да е' тима повратишъ оно, што си крозъ издаице изгубио, да е' њима ако немашъ задобиеш отачаство и да се искупишъ одъ робства; еръ е робъ најнесретније створенъ на овомъ свету, а човекъ безъ отачаства свогъ, гори е одъ живинчета.

У л е.

(Една басна.)

Творъ и лисица гледећи едаред страханъ покољ, што га лисица у кокошњаку починила беше, уздану и рекну: „О Боже Боже! гди ће мо едаредъ добра у свету наћи?“ — „У васъ“ — викне имъ лисица.

Ма г а р а ц њ.

(Една прича.)

„Садъ знамъ — рече едаредъ магаре у себи — зашто ме сви презиру; то е само зато, ербо самъ магарацъ; али ће то одсадъ другачије бити.“ —

За тимъ оде и даде си уши одрезати. Ал опетъ оста магарацъ: еръ магаређу паметъ, где се у коју кожу залеже, нико на свету неизтера.

Слепи и нѣгова вера.

(Една прича.)

Едаредъ увате слепца и стану силомъ обрлаѣавати, да на они седамъ лепи боя дуге веруе. „Али я ваше науке неразумемъ — рече слепи — она е преко могъ разума.“ — „То нешкоди, што е преко, кадъ само ние противу твогъ разума“ одговорише му, и сленацъ прими веру, али шта е верова о?

Ратаръ и лисица.

(Една басна.)

Едаредъ курякъ оба вола ратару удави. Люто стане ратаръ на куряка викати. На то изаѣе и лисица изъ штале са удавлѣномъ кокоши у зуби, и чуюѣи ту грдню рече: „Садъ ѣнешъ ваѣда веровати, да самъ я далеко боля одъ куряка, я ти јошъ никадъ нисамъ вола заклала.“

Вепаръ и лисица.

(Една басна.)

Вепаръ опази куряка и утекне; а кадъ свое браѣе вриску зачу, разгнѣвлѣнъ продре крозъ шипрагъ, где сакривенъ беше и полети у помоѣ. „Будало — викне му лисица — остани где си, и чувай свое коже.“ — „Уло“ викне јој срдитъ вепаръ, и прискочивъ куряка по трбуу зубомъ тако дограби, да му одна дробъ просу.

Кодъ известне опасности свое роѣене браѣе, немой одъ неизвестне зазирати.

Осматранѣ света.

(Една басна.)

Едаредъ се стану водени цветови (о којима е познато, да само неколико часака века имаю) прецирати, колико е векова, како светъ стои, и еданъ ѣе реѣи: „Зацело 100 дана веѣ.“

На то сви скоче и рекну: „То е немогућно, толики дуг векъ нико ни поняти неможе.“

Исто се тако међу онима ситнимъ на сиру црвићима породи препирка о величини и простору света, и сви се у томъ сагласе, да незнаю мере, којимъ би то означити умели, него да е одъ прилике толико големъ, као растојањъ одъ едногъ сира до другогъ.

Кадъ би тебе запитали, шта би и колико другачије одговорио?

Калѣнѣ свогъ имена.

(Една хинеска прича.)

Царъ Кинџонъ имаде одногъ врло доброгъ коня, коегъ е већма негъ Богъ зна кое благо волео. Ненажњомъ слуге оболе и угине коњ. Господаръ люто разгнѣвљенъ зграби ножъ, да убие слугу, али се ту и мудри Јанче деси, кои га задржа говорећи: Стани господару, пашће несретникъ, а неће ни знати, колико е зло учинио. А ти му кажи, рече господаръ. Мудри Јанче примивъ ножъ одъ господара рече: Несретниче еданъ, чуй твоя зла. Прво е, што си коня, когъ ти е господаръ предао, да га већма негъ свое очи чувашъ, тако занемарио, да е угинуо; са тога си смртъ заслужио. Друго е веће зло, што си тимъ господара толико разљутио, да те е ето својомъ светомъ руком убити хтео; а треће е највеће зло, што ће садъ по целомъ граду и по свима краевима царства гласъ пући, да е господаръ у гнѣву, зарадъ коня човека одногъ свога убити дао. На неби ни то све зло било, али ће съ тебе несретниче господар свое име окаљати и изгубити, и то ће силна зла за собом повући; свему си томе само ти кривъ. — Пусти га, рече царъ, нив онъ вреданъ, да съ њимъ имена свогъ окаљамъ, пусти, негъ му е просто.

Вредность времена.

(Едно осматрањъ.)

Сваки онај посао, кога ко свршивати може, а да му нешкоди, ако га прекидати мора, посао, коегъ ко у свако доба

дана си године у шаке узети може и опетъ изъ шака остави-
ти, врло е корисганъ, еръ се са такимъ пословима тако рећи
свака мрвица времена, што у свакој кући између они главни
и велики послова празна остае и пропада скупи и укористи.
Такови ситни, а врло полезни послова има много, и сваки одъ
детета пакъ до старца валяло би, да ихъ пази и научи, пакъ
да оне мрвице времена съ њима уасни. Те мрвице времена из-
носе већ у одной кући преко године много, а да шта у це-
лой обштини и целой земљи. Зато валя ону спасителъву речъ
непрестано на уму имати: „Скупляйте преостале мрвице, да
ништа непропадне. Изгубљно е време изгубљна рана, а то е
изгубљно благо. Многа породица, која се у овомъ скупляню
мрвице разуме, прибави себи сваке године много, на велику ко-
ристь свою; а многа, која на ово непази поарчи много, на ве-
лику штету свою. Волещъ ли животъ свой, а ти непуштай
времена узалудъ. Штага силно времена изгубимо само што
дуже спавамо него што треба, а нећемо да се сетимо, да спа-
ваћа мачка миша неулови. Време е најскупља стваръ међу ствар-
ма, а арчевъ времена најгрђе арчевъ. Изгубљно време никадъ
више неувати, и колко годъ држимо, да га довољна имамо,
изађе напоследку мало. Макни дакле рукама док још снаге и-
машъ. Лењости е све тешко, а прианяню све лако. Ко доцне
устае никадъ посла недоврши, еръ текъ што се у нѣму раз-
грее, а оно већ и ноћ ту. Лењост се тако споро вуче, да е
у часу сиротиня сустигне. Терай свогъ посла докъ те ние он
вияти и яшити почео.

Решенъ загонетака.

На страни 480.

54. Еръ е ноћ међу њима. — 55. У корняче, рака, пу-
жа итд. — 56. На воденомъ. — 57. На чамовима, елама, бо-
ровима итд. — 58. У картама. — 59. У пужева. — 60. Суд-
њи. — 61. Куковогъ, судњгъ, самртног. — 62. Негашенъ
кречъ. — 63. Слепи мишеви. — 64. Дрво. — 65. Ветреняча.
— 66. У подруму.